

Telefon šte. 3040.

VOJNI INVALIDI

GLASILO UDRUŽENJA VOJNIH INVALIDOV KRALJEVINE SHS

OBLASTNEGA ODBORA ZA LJUBLJANSKO IN MARIBORSKO OBLAST V LJUBLJANI

List izhaja 1. in 15. v mesecu. Posamezna številka 1 Din. — Naročnina mesečno 2 Din. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani. — Št. Peterska vojašnica. Telefon šte. 3040.

Delo invalidske internacionale.

Predsedstvo internacionale, ki ima svoj sedež v Ženevi, je sklicalo svoj 9. sestanek. Isti se je vršil od 1. do 3. marca t. l. v Pragi in je bil polno posečen.

Dnevni red je obsegal:

1. Poročilo o delovanju Ciamaca po berlinskem kongresu;
2. finančno poročilo za leto 1927—28;
3. Razna poročila internacionale;
4. Organizacija za 5. letni kongres v letu 1929.

Sestanek se je vršil v praškem reprezentančnem domu in ga je otvoril sedanjí predsednik tov. Maroke iz Berlina.

Sledili so pozdravi predsednika, kakor tudi zastopnika čehoslovaških organizacij tov. Tureka.

Tov. Maroke je poročal, da so bili sklepi berlinskega kongresa dostavljeni v vse v bivši vojni udeležene države. V kolikor so bili sklepi storjeni, posebno za gotove države, so bili izročeni njihovim vladam z željo po izpolnitvi. V Bulgariji, kjer je preskrba še slaba, je imela intervencija toliko uspeha, da je bil invalidom in vojnim žrtvam izplačan približno 50 milijonov levov. V Avstriji in Čehoslovaški uspehi še niso sigurni. Za slepce v Gdanški je imela intervencija uspeh, da se bo obdržal njihov posebni zavod.

Internacionalni urad dela je bil naprošen, da zbere vse študije raznih sistemov preskrbe in je izjavil, da bo napravil sestavo, kolikor bo v njegovi moči in jo stavljal na razpolago.

Pri mirovnem delu je stopila Ciamac v zvezo s svetovnimi družbami, priključitev tozadevni svetovni zvezi pa ni našla pravega odmeva pri sedanjih organizacijah svetovne zveze. Pač pa je predsedstvo Ciamaca prisostvovalo tozadevni seji 27. 10. 1928 v Parizu. V letu 1930 se bo vršil internacionalni mirovni kongres o priliki 10 letnice družbe narodov. Priključitev k svetovni zvezi je še nadalje opustiti, vendar pa sodelovati z internacionalnim tozadevnim odborom. Predsednik je predlagal napraviti spomenico po sklepih berlinskega kongresa na tozadevno konferenco izvedencev v Parizu. To poročilo je našlo med vsemi navzočimi udeleženci odobravanje in formuliran je bil sledeči dopis:

Predsedstvo internacionale skupnosti vojnih poškodovancev, ki ima svoj sestanek od 1. do 3. marca t. l. v Pragi pošilja sledeče v vednost:

Internacionalna skupnost dela z 20 udruženji in 3 milijoni člani, si je dala za glavno nalogo v svrhu obvestila narodov, pristopiti k ohranitvi miru in likvidaciji vseh iz vojne izvirajočih problemov.

Na kongresu skupnega dela od 9. do 11. avgusta 1928 se je izrazila želja na prizadete vlade. Dotično željo prinašamo tudi konferenci izvedencev v vednost in prosimo vpoštevatí njeno vsebino pri bodočih posvetovanjih. Tozadevno pismo je bilo odposlano še iz Prage. Priložene so bile točke sklepov berlinskega kongresa, katere smo že lani objavili.

Računski zaključek finančnega poročila je podal v kratkem tov. Tixier. Prispevki organizacij niso bili doseženi, radi tega se je naročilo tajništvu, da razpošlje opomine.

Internacionalni list je imel v prvem letniku kakih 700 naročnikov. Da se bo razširil, so bili sprejeti sklepi, da naj organizacije preskrbe čimvečje razširjenje med svoje skupine. Predsedstva udruženj se prosijo, da podpirajo redakcijsko delo.

Za letni kongres 1929 obstoji povabilo poljskih tovarišev. Sklenjeno je bilo, temu povabilu se odzvati zato je določen 5 letni kongres v času od 4. do 6. avgusta 1929 v Varšavi.

Na dnevni red pridejo sledeča vprašanja:

1. Poročilo predsedstva o delovanju.
2. Vpostavitve temeljev za predvidevanje pravic in zaščite.
3. Delovanje udruženj za izvedbo Kelloggovega pakta.
4. Vpostavitve akcijskih odborov v posameznih državah.

Za poročevalce k temu so imenovani za točko 2 tov. Dechamp, za točko 3 pa tov. Cassin in Rossmann.

Med vršitvijo tega sestanka v Pragi je bil sprejet predsednik pri županu mesta in zunanjem mini-

stru dr. Benešu, ki je informiral o ciljih Ciamaca. Ob tej priliki je govoril predsednik tudi za zboljšanje preskrbe na Čehoslovaškem. Minister Dr. Beneš je izjavil, da obstoja precej nedostatkov v preskrbi za katere se bo o priliki zavzel.

Po želji avstrijskega delegata se je sklenilo odposlati posebno deputacijo tudi na Dunaj in sta bila za to izvoljena tov. Maroke in Viala. Predsednik narodnega sveta dr. Gürtler je sporočil, da sprejme delegacijo, dočim je zvezni kancler dr. Seipel isto odklonil kar se je vzelo na znanje z obžalovanjem.

Po končanem sestanku se je vršil shod čehoslovaških vojnih žrtev, na katerem so govorili različni zastopniki in so bila vsa obvestila sprejeta z velikim odobravanjem.

Nekatere podrobnejše predloge, ki so bili stavljeni od različnih organizacij za bodoči internacionalni kongres hočemo v naslednjem pojasniti:

Na predlog francoskih bivših svetovnih borcev republikancev je sklenjeno stavití na dnevni red kongresa vprašanje ustanovitve eksekutivnega odbora internacionale v vsaki državi. Isti bi stal pod nadzorstvom predsedstva v zvezi s priključenimi udruženji in zasledoval izvedbo letnih skupščin. Najmanj vsako leto dvakrat bi se moral sestati, ali po svoji inicijativi, ali pa na povabilo internacionale. Kot posebna točka bo internacionalno vprašanje miru, v glavnem radi izvedbe mirovnega dneva po vseh državah.

V preskrbi vojnih žrtev je odločati glede sledečih predlogov:

1. V kakem obsegu in s katerimi sredstvi more zastopati internacionala »Ciamac« gospodarske interese vojnih žrtev. Ta predlog je stavljen od Udruženja vojnih invalidov kraljevine SHS. (našega Središnjega odbora).

2. Sestava odbora za preskrbo bolnih na pljučih. Ta odbor ima za skrbeti kako se v posameznih državah vodi boj proti tuberkulozi. Predlog je stavljen od Udruženja pljučnih bolnih iz Francije.

3. Preskrba brezdomovincev in onih, ki ne žive v svojih domovinskih državah. Predlog stavljen od nemškega »Reichsbunda« vojnih žrtev.

Ugotovitev podlage za internacionalno ureditev pravic vojnih žrtev. Taka podlaga bi bila za skleniti v društvu narodov in bi jo moralo isto tudi nadzorovati. Ta predlog je stavljen od Centralnega udruženja vojnih žrtev Bulgarije.

4. Sestava objav vseh zakonitih predpisov v vprašanju preskrbe vojnih žrtev v treh svetovnih jezikih. Predlog Zentralverbanda vojnih žrtev iz Avstrije.

5. Internacionalni temelji preskrbe vojnih žrtev. V tem vprašanju so sklepi lanskega kongresa v Berlinu sledeče vsebine:

Ugotavlja se, da bi bil umesten boljši nastop internacionalne borbe pri vladah z ozirom na enotni sistem preskrbe.

Kongres poziva predsednika, da podvzame sestavo skupnih temeljev v preskrbi vojnih žrtev za vse države z željo, da bi se izpolnili in nudili predpogoji miru in civilizacije.

Organizacije naj naznanijo svoja mišljenja in predloge o preskrbi.

Internacionalni urad dela se prosi, da nudi za-proščeno pomoč pri sestavljanju načrtov in stavi na razpolago študije različnih sistemov.

Kakor smo sklepali na našem lanskem kongresu v Bitolju, je bilo internacionali izraženo povabilo, da naj bi se vršil letošnji internacionalni kongres vojnih poškodovancev v naši državi.

Po sklepu v Pragi ga vidimo, da se bo vršil v Varšavi. Gotovo je bilo več povabil in se bo mogoče naše vpoštevalo pozneje.

Položaj vojnih žrtev.

Sedaj, ko se dela nov invalidski zakon, ko se od ene strani beleži, da je že malone gotov in da ga bo kmalu kralj podpisal, a od druge strani se zatrijuje, da se mora prej imeti statistika vojnih žrtev predno se lahko izda invalidski zakon, ki bo vojnim žrtvam res kaj nudil, ko se govori o reduciranju vojnih invalidov in tako dalje vse mogoče, povdarjamo, kar smo že v prejšnji številki zapisali.

Kdor je okušal grozote vojne na svojem telesu tako, da mu je vzeto zdravje, udi in s tem eksistenca, se mu mora nadoknaditi odvezto v toliko meri, kakor je to mogoče in tako, da ne bo še sedaj od pomanjkanja in bede umiral.

Da te naše zahteve niso samo tako govorjene, nego oprte na faktičnih dejstvih, naj navedemo tukaj dva slučaja — samo dva, a jih je stotine in stotine — ki kažeta, kako baš vojni invalidi trpe.

Akcija za siromašno deco, ki jo je pokrenilo »Jutro« v svojih poročilih poročala sledeče:

»... V našem kraju,« piše majhen posestnik, ki se je udeleževal te akcije, »v našem kraju je polno podpore potrebnih revežev brez obleke in vsake hrane, kakor tudi brez kuriva. Pa ker je gotovo to nemogoče, da bi se pomagalo vsem, zato prosim za najbolj revno meni poznano družino. To je viničar A. B., vojni invalid, ki so mu v vojni noge tako zmrzile, da je revež brez prstov in pete na nogah, da komaj hodi. Invalidne podpore pa iz meni neznanih razlogov ne dobiva. Invalid ima še zraven bolno mater. V tej hiši je taka beda, da človeku, ki ima srce, solze stopijo v oči, ako pride v hišo. Bil sem te dni baš pred obedom v tej revni hiši, Kosilo, sestojče iz juhe, v kateri je bilo nekoliko koruzne moke. Ako je bila moka prekuhana ali osoljena, nisem hotel vprašati, pač pa sem videl, da zabeljena ni bila. To je bilo baš v nedeljo. Otroka sta stala pri peči, skoraj popolnoma naga in bosa. Žalostno sta se ozirala po juhi in sta menda željno čakala, da jaz odidem, da so šli jest. Stara, bolna mati je sedela pri peči in je bila le toliko oblečena, kolikor se spodobi, da se človek za silo pokrije. Gospodar je stal pri mizi zelo slabo oblečen, posebno čevlje je imel slabe. Seveda je rekel, da ga ne zebe v noge, ker jih ne čuti zaradi ozeblin, zadobljenih v vojni...«

Tako govori to poročilo. Invalidnine ne dobiva, dasi ima vsled vojne ozeble noge. Vsled tega je za delo tudi manje sposoben in vsled tega trpi on, žena, mati in otročička. Ali ni tu neka, kar kriči po pravici

Ali ni tu tudi morda kakšna redukcija invalidov kakšna komisija spoznala, da on ni invalid?

In takih slučajev je stotine.

Pa pogledimo še eno drugo poročilo.

»V naši vasi,« piše nek drug sodelavec v tej akciji, »živi vojni invalid z ženo in peterimi otroci. On sam je težko bolan na malariji, katero je dobil v vojnem ujetništvu v Turkestanu. Sposoben je samo za najlažja dela. Družina je navezana skoraj edino na zaslužek žene, katera služi borni kruh s pranjem perila tukajšnjim fin. stražnikom. Zaradi letošnje strahotne zime je družina brez sredstev ter ni oče že dva meseca zaslužil pare...«

In tako dalje.

Ponavljamo. Navedli smo samo ta dva slučaja iz mnogih enakih, da pokažemo, kako so vojne žrtve vedno in povsod najbolj prizadete in si svoje pohabljenosti in bolezni niso same zakriville niti najmanje. Zato pa je dolžnost, da bo novi invalidski zakon tak, da bo lečil ravno te rane najbolj, da bo takim vojnim žrtvam — ne glede, ali imajo pismeno legitimacijo, da so to dobili v vojni ali ne — nudil eksistenca.

Nekaj podatkov k invalidskemu vprašanju.

Poročila dnevnik časopisov so beležila, da je nov invalidski zakon v načrtu že izgotovljen in čaka na odobritev in podpis. S tem je baje Komisija za revizijo invalidskega vprašanja končala svoje delo.

O podrobnostih načrta ni nič znanega, le toliko je pojasnjeno, da bodo invalidi še enkrat pregledani, dotični, ki niso invalidi oziroma se jih ne more smatrati za invalide reducirani, ostalim pa se bo stanje zboljšalo.

Po teh vesteh je pričakovati, da bo naše vprašanje kmalu rešeno.

Prvotna poročila so trdila, da nov invalidski zakon toliko časa ne bo izšel, dokler ne bo izvršena revizija ali ponovni splošni pregled invalidov.

Utemeljevalo se je s tem, da je treba ugotoviti šele pravi stalež ali število invalidov in to iz samih dotičnih, ki so faktično invalidi.

Iz zadnjih poročil pa moremo sklepati, ako je že načrt zakona gotov, da bo najbrž že poprej izšel in prinesel zboljšanje.

Po izraženih željah našega udruženja bi bilo to res v našem interesu, ker komisije za pregled

invalidov kljub temu, ako zakon prej izide, lahko izvrše delo pozneje.

Ker lahko poslujejo precej časa, potem morajo pa izvršiti še sodišča svoje ponovne rešitve, se bo delo najbrž dolgo zavleklo.

Imamo še sedaj postopanje vsled zadnje specialne komisije, ki je poslovala že leta 1923 tako, da niso dobili vsi invalidi še svojih rešitev.

Mi smo že izrazili, da v Sloveniji ne poznamo med našimi vrstami takih, ki bi ne bili invalidi.

Tudi smo izjavili, da gmotno ali premoženjsko stanje posameznih oseb pri zaščiti ne bi smelo imeti nobenega vzroka.

Konstatiramo pa, da pri nas redne pregledne komisije stalno odvrtačo in reducirajo invalide, katerih stanje se zboljšuje.

Imamo vedno prilike opaziti, da ta ali oni odleti iz naših vrst vsled ponovnega pregleda. Veliko redukcijo med nami dela poleg tega tudi smrt.

Invalidski stalež v Sloveniji, pa gotovo tudi drugod, se je že znatno zmanjšal.

Zanimivo je v tem oziru pogledati nekoliko približne statistike.

Takoj po prevratu so se invalidi, vdove in sirote polagoma prijavljali, višek je dosegel stalež leta 1921 pred splošnimi pregledi, pozneje zopet padel. Vsled redukcije po specialni komisiji leta 1923 je bil znatno manjši, po obnovah pa zopet nekoliko narastel.

Leta 1920, ko je prevzelo od bivše intendance nakazovanje invalidnin finančno računovodstvo, je bilo oseb:

za prejemanje, med njimi invalidov nad	16167
vdov in sirot okoli	10000
(družinski člani niso všteti).	6000

Pred splošnim pregledom leta 1921 pa je bilo oseb okoli

18000
ki so prejemale invalidnino, med katerimi računamo okoli 11.000 invalidov in 6000 drugih žrtev (družinski člani niso všteti.)

Danes pa šteje statistika prejemanja:

invalidov	6433
vdov z otroci	1876
vdov brez otrok	2430
sirot	1853
staršev	671

skupaj 13263

Upravičenih družinskih članov za dodatke imajo invalidi 3915, vdove pa 2225.

Stalež onih oseb, ki prejemajo invalidnino (in nekateri med njimi tudi dodatke za družinske članke) se je od leta 1921, ko se je dosegel višek pa do danes, zmanjšal skoro za 5000 oseb.

Na ta način je videti, da se redukcija vedno polagoma vrši.

Za toliko zmanjšani stalež bi bilo že mogoče zboljšanje, z ozirom na finančni efekt.

Ako bi invalidski zakon vpošteval poleg denarnih dajatev tudi drugo zaščito, bi v mnogih materialnih dajatvah (postranske izdatke za pomoč in vzdrževanje) prihranili.

Pri tem mislimo, da zares zasigura zaščito v službah, naklonitvah, monopolskih prodajah, koncesijah, obrtnih olajšavah, ki lahko brez vsakih sredstev vojne žrtve podprejo in jim napravijo mnogo bolj ugoden in zadovoljiv položaj.

Naša organizacija je stavila po stvarni uvidevnosti z ozirom na položaj vojnih žrtev svoje predloge, zato se nadeja, da bo našla odziv in da bo bodoči novi invalidski zakon socialen, enakopraven in veliko boljši.

Povedalo se nam je tudi, da bo vsak ostal zaščiten, ki je faktično invalid vsled vojne in ima za ugotoviti poškodbo v gotovi meri.

Priprave za novi invalidski zakon.

Kako bo izgledal novi invalidski zakon se seveda ne more nič določene reči. Komisija dela, minister za socialno politiko je izjavil, da mora biti tak, da bo nudil vojnim žrtvam nekaj. Oblastni odbor Udruženja za ljubljansko in mariborsko oblast je dal svojo spomenico, ki smo jo v prejšnji številki priobčili in obrazložili našo intervencijo.

Listi poročajo eno in drugo iz česar se pa ne da nič pozitivnega sklepati. Tako je pred kratkim »Slovenec« poročal, da je zakon že takorekoč gotov in čaka še samo kraljevega podpisa. Sedaj poroča »Slovenski Narod« od 13. marca t. l. sledeče:

Posebna komisija, ki v ministrstvu soc. politike izdeluje projekt novega invalidskega zakona je projekt v glavnih obrisih dovršila. Po tem projektu bodo lahki invalidi do 30% in radi bolezni reducirani. Za invalide se ne bodo smatrali oni, ki niso bili ranjeni v vojni in za invalidske rodbine bodo priznane le one, čiji vzdrževalec je padel ali umrl za časa vojne. Kar se tiče invalidov vsled bolezni, bodo priznani samo oni, ki so zboleli neposredno na bojišču. Odpadli bodo torej vsi, ki so bili po vojni proglašeni za invalide n. pr. radi srčne napake, revmatizma in pod. Komisija smatra, da je treba reducirati lahke invalide (do 30%) zato, da se lahko bolje poskrbi za težke invalide. Posebno kategorijo bi tvorili invalidi od 30 do 40%. Dobili bi posebne bene-

ficije, ki bi jim olajšale iskanje in pridobivanje zaslužka. V bodoče bi se invalidi do 50% računali kot lahki, od 50 do 100% kot težki, a oni preko 100% kot popolni invalidi. Popolni invalidi bi bili n. pr. oni, koji so izgubili obe nogi, obe roki, ki so popolnoma pohabljeni in nepokretni, slepi.

Glede censusa, na podlagi katerega bi se izračunavala invalidnina končna odločitev še ni padla. Sigurno pa je, da se bo vršil ponovni pregled vseh invalidov po posebnih komisijah. Pri okrožnih sodiščih ali pa pri divizijskih komandah se bodo ustanovila invalidska sodišča, sestojeca izključno iz pravnikov kot sodnikov, v Beogradu pa bo postavljeno višje invalidsko sodišče, ki bo donášalo sodbe v drugi in zadnji instanci.

Kakšen bo census še ni odločeno. Eno mišljenje gre za tem, da gotova temeljna invalidnina pripada vsakemu invalidu, ki ima stvarne pogoje, brez ozira na njegove imovinske prilike, drugo mišljenje zahteva, da se invalidnina prizna le v slučaju, ako invalid nima drugih zadostnih dohodkov, ki bi mu osigurali življenjski minimum. Končna odločitev se bo najbrž našla v kompromisu.

Iz tega poročila se čuti, da je naša spomenica vseeno imela učinek, ker, kakor pravi to poročilo, je eno mišljenje, ki gre za tem, da gotova temeljna invalidnina pripada vsakemu invalidu, ki ima stvarne pogoje. Ker invalidnina ni nagrada ali miloščina, nego neke vrste nadomestilo za izgubljene ude oziroma zdravje.

Kar se tiče ponovnega pregleda, zahtevamo, da ta ponovni pregled ne bo podoben nekdanji specialni komisiji, ki je pregledala invalide tako, da so mnogi, pa četudi niso imeli udov, bili reducirani in za invalide neprimerni. Pri tej komisiji mora vsak oblastni odbor, v območju katerega se bo vršil pregled imeti svojega zastopnika.

Ravnatoko treba glede invalidov vsled bolezni biti previden. Ker določati, kdo je neposredno zbolel na bojišču ni tako enostavna stvar. Ker neposredno na bojišču je lahko zbolel, a razmere, ki so bile pri prevratu, niso dajale, da bi se lahko zdravil, ali vsaj konstatiral, kakšna bolezen se ga loteva. A pozneje, po nekaj letih, je bolezen tako napredovala, da ni mogel več delati. Če bi take slučaje jemali, da niso zboleli neposredno na bojišču, bi se godile velike krivice.

Dajatev poljskih plugov invalidom.

Ministrstvo socialne politike dobi na ime reparacij iz Nemčije gotovo število poljskih plugov, ki se bodo podeljevali najsiromašnejšim invalidom in družinam padlih vojakov.

Da se ne bodo kopičili plugi v Beogradu, temveč dostavili čimprej invalidom in družinam padlih, je Ministrstvo izdalo poziv velikim županom, naj obveste potom občin upravičence, da takoj vložijo prošnje na to ministrstvo.

Prošnjam je priložiti overovljeni prepis pravo-močnega sodnega sklepa o invalidnini, dokaz (kupon odrezek), da še sedaj isto prejemajo, potrdilo občine s podatki koliko plača on ali zadruga (družina) neposrednih davkov, z navedbo družinskih članov poimensko, po letih starosti, v kakem so sorodstvu s prosilcem. (Pripomnimo, da se pri nas predloži potrdilo občine le o družinskih članih in razmerah, glede davkov pa potrdilo davkarje.)

Poleg drugega naj se v prošnji tudi navede, kakšen plug kdo potrebuje. Na razpolago so 3 vrste z imeni:

- lahki plug za bregovito zemljišče imenovan »Servus«;
- težak plug za ravnino imenovan »Komet«;
- lahki plug za hribovite kraje.

Osebe, ki so že dobile od ministrstva socialne politike kot invalidsko podporo kako orodje, ne morejo dobiti plugov.

Invalidi, vdove in sirote iz mariborske oblasti, ki so siromašni in prihajajo v poštev za podelitev plugov (gotovo samo poljedelci, kmetje) naj vlagajo svoje prošnje z vsemi osebnimi podatki in prilogami, ki smo jih navedli, potom Krajevnih organizacij.

V ljubljanski oblasti pa so take prošnje po večini že vložene, ker je za sprejemanje istih pooblaščen Oblastni odbor za ljubljansko oblast. Razpis preko občin se je izvršil že pred dobrim mesecem.

Najbrž se nahajajo vložene prošnje pri ministrstvu socialne politike, ker po izjavi došlih invalidov plugi še niso razdeljeni.

Kakor razpis izrecno označuje, ne prihajajo v poštev za plugove le invalidi temveč tudi družine padlih.

Naše gibanje.

Radi občnih zborov opozarjamo vse Krajevne odbore, ki jih še niso sklicali, da to takoj store, ker smo letos že itak vsled hude zime zavlekli termin po pravilih.

Za tiskovni sklad našega glasila so nabrali o priliki neke obrtne pomočniške preizkušnje znesek 130 Din, katere nam je izročil g. Adolf Kern iz Kranja. Najlepša hvala.

Krajevni odbor v Kamniku prilaga tej številki vsem svojim članom in članicam položnice. Na nje lahko poravnajo naročnino za list in članarino. Posebno oddaljenim članom in članicam bo ustrezno ker težko prihajajo osebno k tajniku v Kamnik. Markice za plačano članarino dobe lahko o prvi priliki, ko se zglase osebno, ali če plačajo poštnino se jim pošljejo. Oni, ki dobe položnice pa so že plačali vse prispevke, naj oddado položnice drugim tovarišem ali tovarišicam, ki bi jih ne imeli. Odbor sprejema tudi prošnje podpore potrebnih. Za to naj se zglasijo pri tajniku tov. Bremšaku. Oziralo pa se bo samo na revne in zares siromašne, ki imajo plačano članarino. Prijave se sprejemajo samo ta mesec, na poznejše pa se ne bo oziralo. Obenem izreka odbor zahvalo vsem cenj. damam in gospodom, ki so sodelovali pri veselici na svečnico in pripomogli do lepega gmotnega uspeha.

Članom celjske organizacije. Krajevni odbor Udruženja vojnih invalidov v Celju tem potom obvešča vse svoje organizirane vojne invalide, vdove in sirote, da namerava v doglednem času pričeti s sklicavanjem širših sej (sestankov), na katerih se bo mogoče vsem tukajšnjim vojnim žrtvam medsebojno pogovoriti o vseh naših perečih vprašanjih. Ker je od skupnega dela nas vseh odvisna rešitev našega sedanjega socialnega položaja, se članstvo naproša, da se teh sestankov v čimvečjem številu udeležuje. (Kraj, dan in mesec bo vedno objavljen v našem glasilu »Vojnem invalidu«.)

Nadalje naproša vse člane in članice, katerim so stanovanja s 1. majem 1929 odpovedana, ali čezmerno podražena, ali istih sploh nimajo, da se zglasijo s točnimi dokazi v odborovi pisarni najkasneje do 15. marca 1929. To radi predvidene akcije za zaščito stanovanjskih najemnikov, katerih se med vojnimi žrtvami žal največ nahaja. Izkušnje v stanovanjskem vprašanju v zadnjih letih nas učijo, da se da z dobro besedo in zahtevo marsikaj doseči na merodajnih mestih. Saj zahtevamo samo plačilo za žrtve, ki smo jih doprinesli na altar domovine. V slogi je moč!

Javna zahvala. Krajevni odbor udruženja vojnih invalidov v Metliki izreka javno zahvalo Hranilnici in posojilnici v Metliki, ki je odobrila na svojem občnem zboru dne 20. januarja 1929 podporo naši organizaciji za revne vojne žrtve v znesku Din 400. Celokupnemu hranilničnemu odboru posebno pa našemu tovarišu Martinu Nemaniču, ki je predlagal ta znesek za našo organizacijo, se najpristrčneje zahvalujemo.

Za mariborske člane in članice. Krajevni odbor v Ljubljani nam je poslal v razpečanje svoje tombolske karte po 2 dinarja. Tombola je namenjena za najrevnejše vojne žrtve. Zrebanje se bo vršilo po časopisih tako, da se lahko vdeležje igranja tudi zunanji ljudje. Pričetek zrebanja bo 7. marca 1929, mogoče tudi, da bo za kratko dobo preloženo. Prvikrat se vleče pet števil, ki se priobčijo v vseh časopisih. Kdor je za del vseh pet števil, se takoj ustmeno ali pismeno prijavi na Krajevni odbor Udruženja vojnih invalidov v Ljubljani ter predloži tablico. Nadalje bodo vlečene v presledkih vedno po ena številka, tako dolgo dokler ne bodo vsi dobitki zadeti. Dobitke je treba dvigniti tekom 30 dni. Isti so: 50 petoric (činkvinov) v skupni vrednosti 8000 Din, 8 tombol v skupni vrednosti 12.000 Din in sicer kompletna spalnica, šivalni stroj, moško kolo, žensko kolo, žepna ura »Omega«, 50 kg sladkorja, 7, 3 in 5 m finega angleškega sukna za moške obleke in vreča najfinejše moke.

Vsem, ki se interesirajo za krasne dobitke priporočamo tombolske karte, ki se dobe v pisarni Krajevnega odbora Udruženja vojnih invalidov v Mariboru, Rotovski trg 6 med uradnimi urami vsako sredo, soboto in nedeljo od 9. do 11. ure.

V isti pisarni med navedenimi uradnimi urami naj dvignejo člani svoje legitimacije za vožnjo, katere so pustili podaljšati za letošnje leto. Oni, ki še nimajo podaljšanih legitimacij za leto 1929 naj jih čimprej predložijo, ker jih Krajevni odbor zbira.

Krajevni odbor Udruženja vojnih invalidov v Mariboru sporoča, da je v letu 1928 za veliko noč in za Božič ponovno izkazal čut do najrevnejših članov in njihovih družin, katerim je pomagal v obliki denarne podpore in sicer so prejeli:

Po 200 Din: Čerpes Mijo, Standeker Franjo, Klaneček Franjo in Knezer Rozalija.

Po Din 150: Hostnikar Andrej, Penič Ljudmila in Komel Alojz.

Po Din 100: Leber Marija, Verbost Avgust, Šober Anton, Kranjc Franc, Kavran Kunigunda, Rakar Josip, Leber Marija, Planinc Ernest, Bohak, Terezija, Horvat Ignac, Petek Alojz, Gustin Terezija, Rat Cecilija, Knuplež Jožef in Kosmač Eliza.

Po Din 85: Stauber Marija.

Po Din 75: Kos Antonija, Brunčič Alojz, Knez Ferdo, Kroiz Jožefa, Lang Antonija, Maroh Ana, Knez Filomena, Kleiderman Jožef, Potočnik Franc, Prosenjak Marija, Zaucer Rozalija, Hoinik Terezija, Majcenič Amalija, Senekovič Julijana, in Sabler Franc.

Po Din 50: Onič Marija, Cafuta Marija, Simonič Marija, Šanperl Franc, Štiper Marija, Kri-

vec Ana, Heričko Leopold, Novak Alojzija, Dvoršak Julijana, Drobinc Anton, Kozelj Marija, Mlinarič Marija, Janžekovič Alojzija, Breznik Terezija, Žižek Marija, Kočevar Ana, Kebrič Rudolf, Ferk Julijana, Baumkirchner Štefan, Polančič Frančiška, Bombek Alojzija, Vogrin Maks, Jug Ferdinand, Košar Marija, Golob Antonija, Polenšak Antonija, Purg Ivana, Pernat Jera, Kanceler Eliza, Kugler Jurij, Ropert Marija, Šprah Ivan, Blažič Marija, Kaizer Terezija, Čerič Marija, Šmigoc Josip, Zaspán Genovefa, Kraner Franc, Petek Marija, Kranjc Marija, Sladič Mihajlo, in Križanec Franc. Din 125 je prejela Švan Ivana.

Po Din 45: Ferk Franc. Po Din 40: Schuster Avgust. Po Din 30: Sternad Franc.

Po Din 90: Knezler Rozalija, Kleiderman Jože, Planinc Ernest in Koren Henrik. Skupaj je bilo izplačano v letu 1928 podpore najrevnejšim Din 6.610. To znači, da je Krajevni odbor mnogim članom omejil bedo in siromašnost, zlasti pa, ker je bila članom dana podpora za velikonočne praznike in za božičnico, da so si zamogli za praznike s to skromno podporo nabaviti vsaj par kilogramov moke ali druge potrebščine.

Pripomnimo, da je med temi mnogo takih, ki so šele tedaj plačali članarino, ko so prejeli podporo, kar pa ni na mestu. Nekateri člani nalašč prezirajo dolžnosti napram organizaciji in šele tedaj uredijo zadevo pri organizaciji, kadar kaj dobijo ali prosijo.

Zato bo Krajevni odbor v bodoče vpošteval izključno le one prosilce in člane, kateri bodo imeli članarino vnaprej plačano in obenem, da bodo naročniki »vojne invalida«.

Škofja Loka. Krajevni odbor UVI poziva članstvo, da plača zaostala članarino in naročnino za Vojnega invalida. Obenem naj prinese vsak, ki ima legitimacijo za 3-kratno vožnjo, da se jih skupno odda k obnovitvi za letošnje leto. Vsakemu posebej tozadevno ne more odbor takoj ustrezati, zato je treba, da se legitimacije obnove začetkom vsakega leta na poziv in za vse.

Obč. zbor kraj. odb. UVI v Vel. Laščah se je vršil dne 27. jan. 1929. V sled izredno slabega vremena je bilo zelo malo članov navzočih. Tajnik je poročal, da izkazuje vložni zapisnik 121 dopisov. Odposlanih dopisov je bilo 78, prejetih 43. Članov je 55, seje so bile 3. Blagajnik je poročal, da znaša čisto premoženje Din 4824.13 Upr. odboru je bil na predlog tov. Maležiča podeljen absolutorij s pohvalo. Izvoljen je bil zopet stari odbor: Prijatelj, Praznik, Novak, Galien, Mencin, člani upr. odbora; namestniki Tiselj, Pengal, Zadnik; Maležič, Kobilca, Žužek, člani nadz. odb.; namestnika Adamič, Petrič. Overovatelja: Maležič, Galien; delegat Prijatelj, namestnik Novak. Pri slučajnostih je tov. Maležič predlagal, da se po odobritvi O. O. razdeli 2450 Din med najrevnejše člane, kar je bilo sprejeto. Tov. Novak je predlagal, naj bi se na pristojnem mestu storili potrebni koraki, da bi invalidi, ki so prejeli zemljo (agrarna reforma) dobivali pokojnino. Nadalje se je vršil razgovor o časopisni vesti glede invalidov, ki so pod 50 odstotno delaznostjo. H koncu je dal predsednik nekatere informacije članom, nakar se je občni zbor zaključil.

Državni vpokojenci invalidi. Krajevna organizacija združena vojnih invalidov v Ljubljani je pred kratkim na podlagi osebnih informacij obveščala one invalide, ki so bili v državni službi in so danes v pokoju, da jim pripadajo dvojne legitimacije za trikratno polovično vožnjo. Železniška direkcija pa dvojnih legitimacij ni izdajala, kljub te-

mu, da je bilo vloženih pri Računovodstvu delegacije ministrstva financ v Šentpeterski vojašnici več prijav vpokojenih invalidov, oficirjev in podoficirjev in civilnih državnih nameščencev. Delegacija ministrstva financ se je na podlagi teh prijav obrnila za pojasnilo na Direkcijo državnih železnic v Ljubljani. Prejela je odgovor, ki ga je naznanila Oblastnemu odboru udruženja vojnih invalidov. Generalna direkcija državnih železnic v Beogradu je s svojim odlokom z dne 11. I. 1929 G. D. br. 2352 sporočila, da vojni invalidi, ki prejemajo poleg invalidnine tudi pokojnino kot vpokojeni častniki, podčastniki, odnosno državni nameščenci **nimajo pravice** do dvojnih legitimacij temveč samo do ene po lastni izbiri ali kot invalidi, ali kot vpokojenci.

Umrli je dne 16. II. t. l. vojaški invalid tov. Štefan Jager iz Grobelnega št. 1, ki je imel 100 odstotkov z dodatkom. Bil je zvest član Krajevne organizacije v Šmarju pri Jelšah in pri svoji boleznini velik revež. Trpel je vsled ohromelosti živcev, bil privezan le na posteljo, kjer mu je stregla in zelo požrtvovalno skrbela zanj njegova soproga. Smrt ga je rešila trpljenja in tovariši ga bomo ohranili v spominu. Izrekamo naše globoko sožalje ostali g. soprogi. N. v m. p.

Smrtna kosa. Dne 26. februarja je umrl vojni invalid Tomaž Pretnar, posestnik v Žirovnici. Bil je zvest član Udruženja vojnih invalidov. Naj v miru počiva! — Njegovi številni družini pa naše iskreno sožalje!

Posmrtnica. Preminul je v nedeljo, dne 3. marca t. l. ob 2. uri zjutraj v Gaberju pri Celju št. 76 naš član in tovariš Karol Perger, 60 % vojni invalid. — V bivši svetovni vojni si je nakopal zdravno bolezen jetiko, kateri se vsled bede in pomanjkanja ni mogel več upirati. Rešila ga je neizprosna smrt, kakor že mnogo naših tovarišev, ki so za ustanovitev naše domovine doprinesli svoje najdražje.

Dragi tovariši! Ti si odšel od nas v naročje matere zemlje, kjer ni ne muk in ne trpljenja. — V mislih boš ostal med nami med vsemi preminulimi, ki nam velevate, da povzdignemo svoje glasove in zahtevamo naše drago plačane pravice, za življenje, ki ga životarimo že dolgo vrsto let. — Naj bi se vsaj živim nekoliko popravila krivica, radi katere Vas je toliko zapustilo to grenko dolino solz. Dragi tovariši in tovarišice poslušajmo glas iz grobov, ter strnimo naše vrste, da si izvojujemo življenje, ki nam pripada po vseh pravicah za naše doprinešene žrtve.

Pokojnika pa ohranimo v blagem spominu. Njegovim staršem, bratu in sorodnikom bodi izrečeno naše iskreno sožalje.

Zahvala. Krajevni odbor Udruženja vojnih invalidov v Celju se najiskrenejše zahvaljuje g. Fabijanu Helebrandtu-Zeininger, majorju v pokoju v Celju za darovani znesek Din 500, ki ga je poklonil v podporni sklad tukajšnjih vojnih žrtv o priliki bridke izgube svoje pomatere preblage ge. Ludovike Kunerle-Zeininger. Poleg zahvale izrekamo tudi naše iskreno sožalje.

Članom v Beltincih. Krajevna organizacija vas pozivlja, da pridete poravnat članarino in naročnino za list. Tajništvo bo uradovalo od 15. do 31. marca t. l. vsak dan od 8. do 11. ure dopoldne. Kdor ne bo prišel plačati se ga bo enostavno brisalo iz organizacije in odvzeta mu bo članska knjižica. Na ta način ni treba misliti, da bi vžival še kake ugodnosti ali zaščito od organizacije. Invalidi, kateri še nimajo legitimacij za polovično vožnjo naj

prineso slike in plačajo po 10 Din. Drugi, ki že imajo legitimacije, morajo imeti podaljšane za to leto, zato naj jih izroče Krajevni odboru, da preskrbi skupno podaljšanje. Pri novih prijavah za legitimacije je treba prinesiti tudi sodne sklepe in odrezke o invalidnini.

Ali ste že pristopili k Ljudski samopomoči, katero društvo izplača v slučaju smrti od Din 2.000 do 10.000.—, kar se pri revnih slojih mnogo pozna, posebno pri vojnih žrtvah? Priporoča se vsem onim, kateri še niso dosegli 50 leto, da pristopijo. Natančna pojasnila se dobijo v invalidski pisarni Udruženja vojnih invalidov v Mariboru, Rotovski trg 6. med uradnimi urami vsako sredo, soboto in nedeljo od 9—11 ure pri društvenem tajniku tov. Pravdiču.

Krajevnim odborom javljamo, da napravljamo naknadno pošiljanje popravkov naslovov in novih naslovov za naš list mnogo nepotrebne delo. Da bo moglo iti delo hitro od rok, naj vsak Krajevni odbor pošlje naslove na posebnem papirju, ne pa med drugimi dopisi in prošnjami vstavljene, ter naj natančno označi, ali je bil dotični naročnik že prej prijavljen, ali je nov naročnik!? To posebno pri seznamih, v katerih Krajevni odbori javljajo plačilo naročnin. Izkazi beležijo imena in zneske oziroma črtice po stolpcih, ne povedo pa, ali so dotični novi ali stari! Na ta način je treba dolgega iskanja in pregledovanja.

Uprava lista bo poslala Krajevnim odborom izpiske, koliko izmed prejšnjih starih naročnikov je imelo za naprej plačano naročnino, pa lista za časa prenehanja niso dobivali. Dotične svote bodo poročunane. Tudi bodo javljene vse izpremembe naslovov, da bodo lahko vsaj popravili naslove v članskih knjigah.

Na ta način bodo mogli vsaj člane tirjati za članarino in naročnino. V bodoče naj Krajevni odbori članstvo, ki se zgleda, vprašajo po spremembah naslovov ter iste zabeležijo v veliki članski knjigi. Brez pravih naslovov organizacije ne morejo poslovati. Člane pa tudi opozarjamo, da naj spremembe svojih naslovov sami javijo Krajevnim odborom. Nova razdelitev števila naročnikov med posamezne organizacije po čistem proporciju se bo tudi izvršila. Dokler pa organizacije v toliki meri prijavljajo nove naročnike, kar je čisto logično, ker se sedaj vrše občni zbori, nimamo še natančnega staleža za podlago razdelitve.

Najprej mora biti izvršeno delo za točno ekspedicio, potem bomo šele poslali obračune, spremembe in novo razdelitev.

V zaščito pred redukcijami iz služb. Vsled nameravane nove ureditve državne uprave je pričakovati redukcije državnih uslužbencev. Tako se je poročalo. Zato je na prošnjo nekaterih invalidov, pa tudi iz lastne uvidevnosti, poslal naš Oblastni odbor razne spomenice, da naj bi bile vojne žrtve, ki uživajo zaščito prvenstva v javnih službah, pri eventualnih redukcijah ščitene. Kakor čujemo, je v njihovo zaščito že storjeno s posebnim razpisom g. predsednika ministrskega sveta, da se z ozirom na težek položaj invalidov ter vojnih sirot o priliki eventualnih redukcij iste štiti, da oštanejo na svojih službenih mestih. Pozdravljamo to odredbo z željo, da bi v bodoče invalidi in vojne žrtve našli tudi pravo zaščito pri nameščanju v državne in samoupravne službe.

Vsa poročila iz občnih zborov morajo radi prevelikega obsega izostati za prihodnj list. Ako bi katerega objavili pred drugim, bi lahko nastale nevolje.

LISTEK.

France Blagotinšek:

Slika z bojišča.

I. Oče in sin.

Mirno in nemo je ležala pod snežno odejo kotlina, kot ne bi slutila, da čaka v njej smrt z dvignjeno koso, pripravljena sleherni trepetek zamahniti po izbrani žrtvi, Mrak je pokrill vso kotlino in temne sence so vstajale iz zemlje kot pošastna nočna bitja. Samo tam na Javorčku so dramile tišino nočne straže s streljanjem, ki je odmevalo v tih kotlini in se odbijalo v skalnih čerch ponosnega Rombona. Tu in tam je šinila v zrak v dolgem zakroženem loku svetlobna raketa, da so se za hip pokazale premikajoče nočne sence. Streljanje na Javorčku je utihnilo, — vsa kotlina se je napolnila s tišino, slišalo se je le zamolklo bobnenje Soče, ki tam zadaj stisnjena med skalne bregove drvi z blazno hitrostjo iz svojih rojstnih planin, vsa užaljena, da je motena v svojem tihem planinskem kraljestvu.

Po strmih stezah, ki vodijo iz dolinske ceste, od granat razdejan, se nemo vzpenjajo temne sence. Vse je mirno in tiho, le tu in tam zažvenklja zamolkel kovinski glas kotličkov, v katerih neso menažo v postojanke. Po dva in dva skupaj se vzpenjata v strmino s težkim bremenom in le polagoma se pomika navzgor ta dolga temna vrsta, tam gori tako težko pričakovana.

Daleč na nasprotni strani se je zablistalo in zamolkel strel je odjeknil med gorami. Pošastno je završalo po zraku, zasikalo je, da so se sence stopajoče v strmine trepetajoče sključile pod svojimi bremenii. Le kratek hip, — in strašna eksplozija je pretrgala ozračje, silen zračni pritisk pa je trenutno zamamil sleherni življenje. Zamahnila je smrt s svojo koso po mladem cvetočem bitju; njena žrtev je bil nežen in lep mladenič iz koroških gora, ki je došel jedva danes prvič na bojišče. Njegov tovariš, že starejši možak pa je stokal težko ranjen in klical na pomoč med skalami, kamor ga je vrgla granata. Težko ranjenega so odnesli tovariši skupno z mrtvim na varnejše mesto.

Pretrsljivo je bilo stokanje ranjenca!

»Umrli bom« je hropel, — daleč od domačega kraja! Zadel me je kazen za greh, ki sem ga storil pred dvajsetimi leti; tovariši poslušajte mojo izpoved, morda mi bo potem Bog odpustil.«

V pretrgnih besedah je povedal:

»Tam v lepih koroških gorah je moja domovina in tam je živela pred dvajsetimi leti revna dnarica, ki je imela lepo hčerko Anico. Anica je bila revna, vendar najlepša deklica na okoli, jaz pa sem bil edinec imovitega posestnika. Med nama se je razvila vroča ljubezen, katera pa ni ostala brez posledic. Ko mi je jokajoča zaupala svojo skrivnost, sem jo v strahu pred očetom zavrnil. Vsa začudena nad mojim ravnanjem in obupana se je vrgla tedaj Anica na kolena in me prosila s povzdignjenimi rokami, naj je ne storim nesrečne za celo življenje, saj je vendar ljubila edino mene z vsyo svojo nedolžno dekliško dušo. Pahnili sem jo od sebe, — objokano, nesrečno, pa tudi pozneje sem

se je povsod ogibal. Zastrupil in uničil sem njeno življenje, in tega krutega udarca ni prenesla njena nežna in čuteča narava. Zbolela je in umrla ali ostal je nekdo drugi, sam, čisto sam na svetu. Jernečka je vzgajala nekaj časa stara mati, katera pa je vsled revščine tudi kmalu umrla. Usmiljeni ljudje so ga odgojili v krepkega in zalega mladeniča. Pri naborih mlajših letnikov je bil potrjen, Prišel je na bojišče in bil dodeljen našemu vodni, kjer sem ga spoznal. Nocoj, ko je bilo odnesti hrano v postojanke, sem moral po odredbi četovodje zadeti z njim isti tovor, med potjo pa je nekaj korakov od naju udarila granata, ki me je težko ranila. Vem da bom umrl vsak hip, le Bog naj mi odpusti moj veliki greh, katerega sem se kesal celih dvajset let in za katerega sem nocoj prejel svojo kazen.«

Vedno težje je hropel, tako da je zadnje besede komaj slišno izgovarjal, — oči so dobile meglen sijaj, — padel je v nezavest. Še enkrat je odprl oči, gledal vprašujoče, kakor da nekoga išče. Njegov močno telo se je sunkoma streslo, obraz se je skrčil od bolečin, — oči so osteklenele, — in smrt žanjica je zamahnila s svojo koso —

Odkritih in sklonjenih glav so stali borci molče ob truplih očeta in sina. Njim, ki so vedno gledali smrti v obraz, je postalo tesno pri srcu, — vseh oči so postale rosne in tiha prošnja je kipela iz src pred prestol Najvišjega. »Oče odpusti!«

Votlo je bobnela Soča v ozadju, hiteč po skalni poti do svojega cilja. Tu in tam je odjeknil strel v skalovju v mirno nočno tišino, — žanjica pa je pripravljala koso, da zamahne zopet po svoji novi žrtvi.

Udruženje vojnih invalidov, Krajevni odbor Trebnje naznanja vsem svojim članom, da se vrši dne 24. marca t. l. ob 13. uri občni zbor v šolskem poslopiju v Trebnjem. — Posebni vabil se ne bo razposlalo. Člani se vabijo k obilni udeležbi.

Pozor članstvo v Zagorju! Ponovno sklican občni zbor Krajevne organizacije v Zagorju se bo vršil dne 17. marca t. l. ob 2. popoldne v gostilni pri Kovaču v Toplicah. Vsak mora gotovo priti, ker gre za obstoj organizacije. Pojasnjena bodo tudi važna vprašanja, ki se tičejo vsakega. Posebni vabil se ne bo razpošiljalo in tudi ne potom lepakov razglašalo, ker itak dobiva vsak član ali članica list. Torej dolžnost je, da pridete vsi do zadržega.

Zagorje ob Savi. Udruženje voj. invalidov, vdov in sirot, krajevni odbor Zagorje, sklicuje ponovni redni občni zbor v nedeljo, dne 17. marca t. l. do 2. popoldne v gostilni g. Kovača na Toplicah. Invalidi, vdove in sirote udeležite se občnega zbora. — Odbor.

Vel. Lašče. 1. februarja t. l. nas je za vedno zapustil naš dragi tovariš-sotrpin, 100 % invalid France Škulj posestnik na Adamovem pri Vel. Laščah. K zadnjemu počitku smo ga tudi spremili mi njegovi tovariši in prijatelji-invalidi. V imenu organizacije se je ob odprtem grobu poslovil od njega tov. Maležič, ki je navzočim predložil trpljenje, ki ga je pokojniku povzročila vojna, kar je imelo za posledico tudi njegovo prezgodnjo smrt. Pokojni je bil v vojni poškodovan na očesu, nato je bil na italijanskem bojišču ujet. Iz neznanne rane se je razvil rak, ki mu je najprej uničil oko, nato pa polagoma uničeval dalje obraz, dokler ni podlegel tej strašni bolezni. Skoro 2 leti ni zapustil postelje in nepopisno je bilo njegovo trpljenje zadnje dni pred smrtjo. Naj počiva v miru on, kateremu je vojna uničila, kar je človeku najdražje in ga spravila prezgodaj v hladni grob J. P.

Iz raznih krajev Slovenije dobivamo sporočila, da so bile dobrodelnosti iz nabiralnih akcij v letošnji hudi zimi deležne tudi vojne žrtve. Povsem naravno. Saj je naše glasilo že neštetokrat poudarjalo, da so vojne žrtve v Sloveniji dejansko najsiromašnejši in pomoči najpotrebnejši del prebivalstva. V imenu obdarovanih izrekamo vsem prirediteljem dobrodelnih akcij in vsem darovalcem našo najprisrčnejšo zahvalo. Pri tem pa obenem prosimo, da vsa javnost povzdigne svoj glas in privede do popolne rešitve preskrbljevanja vseh vojnih žrtev po državi, v kolikor seveda same nanjo reflektirajo.

Trafike se nameravajo ustanoviti in sicer: v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 14; v Ljubljani na trgu Tabor in v Kresnicah, okr. Litija. — Osebe, ki so zaščitene po invalidskem zakonu in ki reflektirajo na katero izmed trafik, naj se v svrhu informacij zgledajo do 25. marca t. l. v pisarni Krajevnega odbora Udr. voj. invalidov v Ljubljani, Št. Peterska vojašnica, soba št. 3.

Razveseljiv uspeh. Zvedeli smo, da je ministristvo financ ugodilo naši prošnji, naj ostane Računovodstvo delegacije ministristva financ, odsek za vojaške mirovine v Ljubljani skupaj, ne da bi se nakazovanje invalidnin porazdelilo med nove sreske finančne uprave. Veseli nas, da bo ostala naša urejena tozadevna administracija pri starem, na kar smo polagali veliko važnosti in to tudi dokazali. Hvaležni smo merodajnim faktorjem, da so uslišali naše zahteve.

Trboveljčanom v pojasnilo. Udruženje vojnih invalidov Krajevni odbor v Trbovljah nabira prostovoljne darove ter prodaja srečke po 1 Din za srečolov, ki ga prireja. Čisti dobiček je namenjen za revne žrtve svetovne vojne in njih svojce. — Občinstvo obveščamo, da omenjeni srečolov ni v nikakvi zvezi z Društvom ali konzorcijem za zgradbo invalidskega doma v Trbovljah, ki je imel pred par leti svoj srečolov. Nabiralce oziroma naše prodajalce srečk se odklanja z izjavami, da smo mi ravno isti, ki smo imeli srečolov za zgradbo invalidskega doma. Naša organizacija je v sestavi Udruženja invalidov kraljevine SHS., ima s pravili predvidene vsestranske socialne in karitativne cilje, omenjeni konzorcij pa obstoja kot posebno društvo izven našega udruženja. Z akcijo tega društva nima naša organizacija ničesar skupnega.

Občni zbori se vrše:

Dne 17. marca t. l. v Marenbergu in sicer ob pol 9. uri dopoldne pri tovarišu Pogorelčniku na Vižingi, v Šmarju pri Jetšah ob 9. uri dopoldne pri Detičku in v Zagorju ob Savi ponovni občni zbor ob 2. uri popoldne v gostilni pri Kovaču v Toplicah.

Dne 19. marca t. l. ob 2. uri popoldne v Logatcu pri Kuncu.

Dne 24. marca t. l. v Guštanju in sicer radi središča na Prevaljah ob 9. uri dopoldne.

Dne 25. marca t. l. v Črnomlju ob 11. uri dopoldne pri Šprajcerju.

Zadružni vestnik.

V bodoče bo naš list prinašal pod gornjim naslovom stalno vesti od naše invalidske zadruge. Čitatelji naj se ozirajo na vse tozadevne informacije, ki bodo v marsičem dobro služile. Za danes sledeče:

Vzajemna pomoč invalidska zadruga, ki pomaga vojnim žrtvam s posojili, zahteva v smislu pravil potrebne pogoje, za to hočemo čitatelje opozoriti na najvažnejše. Posojila se dajejo kratkoročno za dobo dveh let in le proti obrestim. Uprava zadruge jih dovoljuje le na svojih sejah, ki se vrše v prvi polovici vsakega meseca. Pogoji so:

a) na vknjižbo na zemljišča (hipotečna posojila);

b) na osebno poroštvo in event. zastavo vrednostnih papirjev.

Poroka morata biti najmanj dva, posestnika nepremičnin, ali jamstva zmožni državni in samoupravni uslužbenci, s stalnimi definitivnimi plačami.

O vseh posestvih, bodisi prosilčevem, kakor tudi porokov se mora predložiti v naprej zemljiškoknjižne podatke, sicer se prošnje ne jemljejo v poštev.

Zato morajo prošnje za posojila obsegati sledeče podatke:

1. natančne naslove porokov,
2. zemljiškoknjižne podatke prosilčeve,
3. zemljiškoknjižne podatke porokov,
4. eventualni popis drugih zastav (kakor vrednostnih papirjev, plače itd.),
5. pogoje vračil.

Prošnje naj se vlagajo preko pristojnih Krajevnih organizacij Udruženja vojnih invalidov in morajo biti sestavljene po prednavedenih pogojih. Pomanjkljive prošnje se ne rešujejo in jih je treba zavračati v izpopolnitev, kar povzročuje nepotrebne pisarije in stroške.

Ker zemljiškoknjižni izpiski, ako jih izvrše sodišča uradoma proti kolektivni precej stanejo, je zadruga sprejela način, da naj napravijo vse potrebne zemljiške podatke funkcionarji-odborniki Krajevnih odborov.

Eden izmed odbornikov naj gre k sodišču in prosi uradnika, da mu iz zemljiške knjige pove in to seveda za prosilčevo zemljišče in obeh porokov:

- a) koliko parcel ima zemljišče,
- b) kdo je lastnik,
- c) kakšni dolgovi ali bremena so na njem vknjižena.

Vse to si dotični odbornik zabeleži in potem poroča v imenu Krajevnega odbora, ki na ta način jamči za točne informacije. S tem se prihrani prosilcem stroške. Dotične informacije je priložiti prošnji, ali jih Krajevni odbor posebej pošlje.

Glede vračila naj se v prošnji navede ali se bo vršilo mesečno, četrtletno, polletno ali letno in visočino zneskov.

Obresti od posojil pri zadrugi znašajo ali 6 odstotkov ali 6 in pol odstotka po višini zneskov.

Z rešitvijo pošlje zadruga tudi potrebne listine, že izpolnjene.

Vsi podpisani se izvrše ali pred sodiščem, ali pri občini ter morajo biti legalizirani t. j. njihova pristnost potrjena.

Dolžnik mora postati član zadruge in sicer na ta način, da podpiše deleže. Za vsakih začetih 2000 Din posojila se računa po en delež 50 Din, ki se pri posojilu odtegne, ako ni že prej plačan. Zadruga opozarja na te podatke vse, posebno pa Krajevne odbore, ki sedaj zelo zadržujejo poslovanje.

Nekateri na zaprosila zadruge niti ne odgovarjajo, dotični člani pa ne morejo dobiti toliko časa posojil. Želimo, da bi gorenje pogoje vsi vpoštevali in se po njih ravnali, ker bo s tem poslovanje s posojili olajšano in pospešeno.

Končno naznanja zadruga »Vzajemna pomoč«, da je do nadaljnjega spremenila svoje poslovne ure.

Uradne ure so sedaj vsak dan popoldne od 13. ure 30 min. do 14. ure 30 min., ob sobotah popoldne pa od 15. do 18. ure. Stranke naj prihajajo osebno le med tem časom.

Politične beležke.

Zakon o imenih podpisani. Kralj je podpisal zakon o osebnih imenih. Zakon določa, da mora imeti vsak državljan rodbinsko in krstno ime. Čl. 7. določa, da nosi nezakonito dete pravilno ločene žene ali vdove dekliško ime matere. Čl. 9. določa, da mora dobiti vsak otrok pri rojstvu svoje ime. Določitev imena pripada očetu odnosno nezakonski materi. V pomanjkanju zakonitega očeta preide ta pravica na mater. Če tudi te ni ali če je bilo dete najdeno, pa na prvostopno upravno oblast. Čl. 11. določa, da izgubi pozakonjenec z adoptacijo rodbinsko ime pozakonitelja, če se adoptacija vpiše v matično knjigo. Čl. 12. predvideva popravilo imena nezakonskega otroka, ki bi bil vpisan v matično knjigo za zakonskega. V tem slučaju izgubi otrok očetovo rodbinsko ime in se mu prizna dekliško

ime matere. Čl. 13. priznava omoženim ženam pravico uporabljati poleg moževega rodbinskega imena tudi svoje dekliško ime, vendar pa le s pristavkom »rojena«. Po čl. 14. sme žena po ločitvi zakona nositi še nadalje moževo rodbinsko ime le tedaj, če je bil zakon ločen brez njene krivde. Če pa je bil zakon ločen po njeni krivdi, sme nositi še nadalje moževo ime le z njegovim pristavkom. Čl. 157. priznava adoptirancem pravico nositi poleg svojega rodbinskega imena tudi rodbinsko ime pozakonitelja. Čl. 34. in 35. regulira uporabo psevdonimov gledaliških in filmskih igralcev ter pisateljev in pesnikov. Upravna oblast I. stopnje sme takim osebam dovoliti začasno uporabo izmišljenih imen, kadar nastopajo v tem svojstvu v javnosti. V privatnem življenju pa jim je dovoljena izključno le uporaba pravega imena.

Redukcija srednjih šol. V prosvetnem ministristvu izdelujejo načrt zakona o redukciji srednjih šol, ki jih je zlasti v nekaterih južnih krajih mnogo preveč.

Zakon o šumah izgotovljen. Posebna komisija v ministristvu za šume in rude, ki že dalje časa izdelava načrt zakona o šumah, je dovršila svoje delo ter predložila izdelani načrt v pregled ministristvu za šume in rude, ki ga bo po ponovnem pregledu poslal v izjavo Vrhovnemu zakonodajnemu svetu.

Olajšanje izvoza našega piva v Albanijo. Prometni minister je izdal odlok, s katerim se znižuje tarifa za izvoz piva v Albanijo preko Bitolja in Ohrida za 50 odstotkov. Vlada hoče s tem pospešiti izvoz našega piva, ki je zaradi inozemske konkurence v precejšnji krizi. Albanija je bila že doslej eden glavnih konzumentov naših pivovaren in je pričakovati, da se bo izvoz piva sedaj še povečal.

Odkritje nove dežele. Poveljnik Byrd, ki se je odpravil, da preišče južni tečaj, je na svoji ekspediciji odkril veliko ploskev nove zemlje, ki jo zahteva za Ameriko. Novo zemljo je imenoval Mary Byrdovo zemljo. Dalje je odkril nova gorovja, ki jih je imenoval po Rockefellerju.

Solunsko vprašanje rešeno. Dolgoletni grško-jugoslovenski spor je končan. Grško-jugoslovanska pogajanja za ureditev med obema državama visečih vprašanj so zaključena. Rešeno je tudi vprašanje jugoslovenske tranzita preko Soluna.

Ureditev predvojnih dolgov Franciji. V Narodni banki je bila važna konferenca, ki se je je udeležil tudi poslaniški svetnik francoskega poslaništva. Obravnavali so splošno gospodarsko stanje v naši državi, predvsem pa vprašanje srbskih predvojnih dolgov Franciji.

Rimsko vprašanje rešeno. V ponedeljek, 11. februarja 1929 je bila podpisana politična pogodba, s katero se je rešilo in odpravilo rimsko vprašanje. S tem je »prostovoljno jetništvo papeža prenehalo, ker je Italija priznala, da se papežu da svojo državo, ki mu je bila 1870. leta vzeta. Na gotovem ozemlju, ki je sedaj vaticanško mesto je papežu priznana suverena in sodna oblast. Kratko: papež je postal tudi posvetni vladar.

Delikatesna trgovina FRANCA SENICE v Šmarju pri Sevnici

kupuje kosti po najvišjih dnevni cenah. Sprejema vsako množino bodisi svežih ali kuhanih kosti samo ne skopanih iz zemlje. Pošiljate kosti na gorenji naslov pri čemur lahko nekaj zaslužite. Za ceno se lahko vedno informirate. Prekupovalcem se plača provizija po dogovoru.

F. TAJNER vojni invalid v Črnomlju

priporoča ceni, tovarišem in tovarišicam svoje strojno pletenje po zelo nizkih konkurenčnih cenah. Vse v pletilno stroko spadajoče predmete, kot telovnike, jopiče, nogavice itd. iz dobrega blaga. razpošiljam po povzetju ali predplačilu. Sprejemam prekupce s primernimi kavcijami. Za trgovce popust.

ODVETNIK Dr. BOGDAN ŽUŽEK

naznanja otvoritev svoje odvetniške pisarne v Ljubljani na Miklošičevi cesti in se priporoča njenemu občinstvu.

Izdaja Udruženje vojnih invalidov. Odgovorni urednik: Stanko Tomc. Tiska tiskarna »Slovenija« v Ljubljani. — Predstavnik za tiskarno: Albert Kolman.